

Page: 1

Reach: 0

Country: SERBIA

Size: 406 cm2

1 / 2

ПОСЛЕНИЦИ „СЕДМЕ СИЛЕ“ У УТРОБИ ПЛАНИНЕ РУДНИК

У мрак понеси осмех и шлем

Новинарском занату често прикаче епитет „рударског посла“. Да ли је заиста тако, средином прошле недеље проверила је делегација од десетак новинара и то на лицу места – у рударској јами на дубини од 457 метара, у утроби планине Рудник где је директор Рудника и флотације „Рудник“ Ацо Илић одржао крајње необичну конференцију

ПОСЛЕНИЦИ „СЕДМЕ СИЛЕ“ У УТРОБИ ПЛАНИНЕ РУДНИК

У мрак понеси осмех и шлем

Новинарском занату често прикаче епитет „рударског посла“. Да ли је заиста тако, средином прошле недеље проверила је делегација од десетак новинара и то на лицу места – у рударској јами на дубини од 457 метара, у утроби планине Рудник, где је директор Рудника и флотације „Рудник“ Ацо Илић одржао крајње необичну конференцију

Блиставо мајско јутро и улаз у рударско окно, изнад кога крупним словима пише „Срећно“, остали су иза нас, а ми смо, под пуном рударском опремом – са шлемом, лампом и у чизмама, додуше без чекића и длета, закорачили у воду и блато и кренули подземним ходницима рудничке планине. Кроз налазиште бакра, цинка и олова, па и сребра и злата у траговима, старо више хиљада година, вијугају 37 километара дуги тунели који се спуштају у дубину до 150 метара. Дочекао нас је влажан, свеж ваздух и потмула тишина коју је у интервалима пресецао грмљавина рудника. Испред нас само мрак, тежак и опипљив, испресецан сноповима светлости наших лампи. Ходемо полако, узбрдо и низбрдо, пробијајући се кроз лавиринт тунела, радознано застајући на раскрсницама, али ипак опрезно. Не испуштамо из вида једни друге и често се пребројавамо: „Јесмо ли сви ту? ...7,8,9 10. Јесмо! Можемо даље...“. Као ђаци на екскурзији, пажљиво пратимо свог водича, управника Петра Ђорђевића који, чини се, мрачне ходнике познаје као свој џеп. Најважније рударско правило, које гласи: „Никада не скидај шлем“, строго поштујемо. Успут срећемо рударе. Уместо „добар дан“ појеле нам срећу и нестају у тмини. Заглушујућа бука, као компас, води нас на крај једног ходника где затичемо два копача. Македонац Горанчо Иванов, који читае две деценије ради у руднику, и његов помоћник, Милановчанин Миљко Поповић, којем је година колико и

његовом колеги рударског стажа, кроте „пантера“. Пнеуматски чекић урла док пратећи црвени маркер буши рупе у које ће минери постављати динамит, палити га и комадати стене. За њима ће доћи транспортери и однети руду. Миљко већ трећу годину за редом носи рударски шлем.

– Завршио сам за аутомеханичара, али нема посла у струци. Неће да пријаве, мала и нередовна примања, и ето мене у руднику – каже уз осмех неустрашиви младић и додаје: – Ма какав страх! Посао ко посао... мало тежи. Плата је добра и на време, а то је најважније. Али, опрез је овде велики друг, јер у овом послу се само једном грешим.

Директор Илић се надовезује на његове речи и констатује да се више повређују старији и искуснији рудари, него млади.

– Опусте се, ваљда, преовлада рутина... не каже се цабе да страх чува виноград!

Настављамо даље, и након проласка кроз комору, која својом пространошћу одузима дах, стижемо до сервисне радионице. Ту се врше поправке машина. Овај део је већ доста осветљенији, врви од радника и машина, и на први поглед стичете утисак да сте актери научно фантастичног филма, где људи након апокалипсе сасвим нормално живе под земљом. Стајемо на једној подземној раскрсници, а директор Ацо Илић прича о историјату рудника и пословању предузећа.

– На локалитету Прљуша постоје трагови копања из неолита, дакле, то су трагови праисторијског рударства, а класично рударење почело је још у римско доба

и наставља се у средњем веку. Почетци модерног рударства датирају из педесетих година. Приватизација од стране компаније „Контанго“ стигла је у правом тренутку, 2004. свега неколико дана пре стечаја, и то је омогућило нови живот овом погону. Иначе у овом руднику месечно се откопа око 22.000 тона руде, а од тога се произведе хиљаду тона концентрата. Једини смо у региону који производе три врсте концентрата, олово и цинк продајемо Бугарској, а бакар се извози у Кину – поносно истиче Илић.

Након два и по сата пешачења и исто толико километара, лифтом се пењемо 50 метара увис. Још пар стотина корака и назире се светло на крају тунела. Окупани дневном светлошћу жмиркамо и сабирамо утиске. Посета јами баца ново светло на рударски занат. Помисао на људе који свакодневно шест сати проводе у јами, из овог угла изазива поштовање и дивљење. Копање руде у потпуном мраку, често и у води, у утроби земље,

где је људски живот константно под знаком питања и у рукама непредвидљиве мајке природе, чини овај посао најтежим и најсуровијим. Они зарађују „хлеб са девет кора“. Они се сваког јутра поздраве са породицом, а у мрак, поред шлема понесе и осмех. Њима, капа доле.

И. Ђорђевић

Конкурс за рударе стално отворен

Како сазнајемо од чешника Рудника олова и цинка, конкурс за квалификоване рударе је стално отворен.

– Ту нема неког ограничења. Рудари су директно у производњи и што их је више, то је боље, јер ће бити више руде. Просечна плата рудара износи 60.000 динара, а најбољи међи њима могу да зараде и по 90.000. На крају 2014. имали смо 400 запослених, у задњих месец дана смо примили 11 радника у производњи, тако да их је сада 411. У јамама се сваког дана налази око 150 рудара, међу којима је 27 рудара из Македоније – рекао је Илић.

